

UMOWA RACHUNKU BANKOWEGO

Materiał przygotowany w ramach edukacji prawnej, zmierzającej do zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa przez:

Kancelarię Radcy Prawnego

dr Małgorzaty Maliszewskiej

ul. Szczęśliwicka27a lok. 3, 02-323 Warszawa

tel.(22) 822 30 30, prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

UMOWA RACHUNKU BANKOWEGO – AKTY PRAWNE

Podstawowymi aktami prawnymi regulującym problematykę umowy rachunku bankowego są ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny oraz ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe.

Poza powyższymi aktami prawnymi do umowy rachunku bankowego mają zastosowanie przepisy:

- 1) ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
- 2) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim,
- 3) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
- 4) ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

ISTOTA UMOWY RACHUNKU BANKOWEGO

Zgodnie z art. 725 k.c. *„Przez umowę rachunku bankowego bank zobowiązuje się względem posiadacza rachunku, na czas oznaczony lub nieoznaczony, do przechowywania jego środków pieniężnych oraz, jeżeli umowa tak stanowi, do przeprowadzania na jego zlecenie rozliczeń pieniężnych”*.

Istota umowy rachunku bankowego wyraża się w obowiązku banku, ograniczonym lub nieograniczonym w czasie, do przechowywania środków pieniężnych posiadacza rachunku.

FORMA I ELEMENTY TREŚCI UMOWY RACHUNKU BANKOWEGO

Umowa rachunku bankowego jest zawierana na piśmie.

Umowa rachunku bankowego powinna określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) rodzaj otwieranego rachunku,
- 3) walutę rachunku,
- 4) czas trwania umowy,
- 5) o ile strony zastrzegają oprocentowanie środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku - wysokość tego oprocentowania i przesłanki dopuszczalności jego zmiany przez bank, a także terminy wypłaty, postawienia do dyspozycji lub kapitalizacji należnych odsetek,
- 6) wysokość prowizji i opłat za czynności związane z wykonywaniem umowy oraz przesłanki i tryb ich zmiany przez bank,
- 7) formy i zakres rozliczeń pieniężnych dokonywanych na polecenie posiadacza rachunku oraz terminy ich realizacji,
- 8) przesłanki i tryb dokonywania zmian umowy,
- 9) przesłanki i tryb rozwiązania umowy rachunku bankowego,
- 10) zakres odpowiedzialności banku za terminowe i prawidłowe przeprowadzenie rozliczeń pieniężnych oraz wysokość odszkodowania za przekroczenie terminu realizacji dyspozycji posiadacza rachunku.

STRONY UMOWY RACHUNKU BANKOWEGO

Bank - osoba prawna utworzona zgodnie z przepisami ustaw, działająca na podstawie zezwoleń uprawniających do wykonywania czynności bankowych obciążających ryzykiem środki powierzone pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym.

Posiadacz rachunku - osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, o ile posiada zdolność sądową.

OBOWIĄZKI BANKU

Bank jest obowiązany do:

- zwrotu posiadaczowi rachunku przechowywanych środków pieniężnych (art. 726 k.c.),
- posiadacza rachunku o każdej zmianie stanu rachunku bankowego informowania (przy umowach zawartych na czas nieoznaczony - art. 728 § 1 k.c.),
- przesyłania posiadaczowi rachunku co najmniej raz w miesiącu bezpłatnie wyciągu z rachunku z informacją o zmianach stanu rachunku i ustaleniem salda, chyba że posiadacz wyraził pisemnie zgodę na inny sposób informowania o zmianach stanu rachunku i ustaleniu salda (art. 728 § 2 k.c.),
- dołożenia szczególnej staranności w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa przechowywanych środków pieniężnych (art. 50 ust. 2 pr. bank.),
- dokonania określonych wypłat po śmierci posiadacza rachunku bankowego (art. 55 pr. bank.),
- zachowania tajemnicy bankowej, która obejmuje wszystkie informacje dotyczące czynności bankowej, uzyskane w czasie negocjacji, w trakcie zawierania i realizacji umowy, na podstawie której bank tę czynność wykonuje (art. 104 ust. 1 pr. bank.).

OBOWIĄZKI POSIADACZA RACHUNKU BANKOWEGO

Posiadacz rachunku bankowego jest obowiązany do:

- zgłoszenia bankowi niezgodność zmian stanu rachunku lub salda w ciągu czternastu dni od dnia otrzymania wyciągu z rachunku (art. 728 § 3 k.c.),
- zawiadamiania banku o każdej zmianie swego zamieszkania lub siedziby (posiadacz imiennego rachunku bankowego - art. 729 k.c.)

RODZAJE RACHUNKÓW BANKOWYCH

Zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe banki mogą prowadzić w szczególności następujące rodzaje rachunków bankowych:

1. rachunki rozliczeniowe, w tym bieżące i pomocnicze, oraz prowadzone dla nich na zasadach określonych w rozdziale 3a rachunki VAT,
2. rachunki lokat terminowych,
3. rachunki oszczędnościowe, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe, w tym rachunki rodzinne, oraz rachunki terminowych lokat oszczędnościowych,
4. rachunki powiernicze.

RODZAJE RACHUNKÓW BANKOWYCH

Rachunki rozliczeniowe oraz rachunki lokat terminowych mogą być prowadzone wyłącznie dla:

- 1) osób prawnych,
- 2) jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, o ile posiadają zdolność prawną,
- 3) osób fizycznych prowadzących działalność zarobkową na własny rachunek, w tym dla osób będących przedsiębiorcami.

Rachunki oszczędnościowe, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe oraz rachunki terminowych lokat oszczędnościowych mogą być prowadzone wyłącznie dla:

- 1) osób fizycznych,
- 2) szkolnych kas oszczędnościowych,
- 3) pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych,
- 4) rad rodziców.

RACHUNEK ROZLICZENIOWY

Rachunek rozliczeniowy bieżący - typ rachunku rozliczeniowego przeznaczony do gromadzenia środków pieniężnych oraz do przeprowadzania rozliczeń w zakresie podstawowej działalności gospodarczej.

Rachunek rozliczeniowy pomocniczy - typ rachunku rozliczeniowego przeznaczony do dokonywania innych niż bieżące rozliczeń oraz gromadzenia środków przeznaczonych na ściśle określony cel.

Rachunek rozliczeniowy VAT - typ rachunku rozliczeniowego w PLN o ograniczonej możliwości korzystania ze środków na nim zgromadzonych, przeznaczony do rozliczania podatku VAT oraz dokonywania rozliczeń w ramach *split payment* (tzw. mechanizm podzielonej płatności).

RACHUNEK LOKATY TERMINOWEJ

Rachunek lokaty terminowej - rodzaj rachunku bankowego służący do przechowywania nadwyżek środków pieniężnych przez ściśle oznaczony czas, który wynika z umowy zawartej z bankiem.

RACHUNEK OSZCZĘDNOŚCIOWY

Rachunek oszczędnościowy - rodzaj rachunku bankowego służący do gromadzenia środków pieniężnych, bez możliwości dokonywania rozliczeń pieniężnych.

Rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy (ROR) - typ rachunku oszczędnościowego służący do gromadzenia środków pieniężnych oraz przeprowadzania rozliczeń pieniężnych. Ma charakter rachunku a'vista, tj. zgromadzone środki pieniężne są dostępne na każde żądanie posiadacza rachunku, nie ma ograniczeń we wpłacaniu i wypłacaniu środków.

RACHUNEK RODZINNY

Rachunek rodzinny - rodzaj rachunku bankowego przeznaczony wyłącznie dla osób fizycznych, którym przyznano niepodlegające egzekucji świadczenia, dodatki, zasiłki oraz inne kwoty, o których mowa w art. 833 § 6 i 7 k.p.c., z wyjątkiem świadczeń alimentacyjnych.

RACHUNEK POWIERNICZY

Rachunek powierniczy - rodzaj rachunku bankowego służący do zabezpieczenia środków finansowych w transakcjach między kupującym a sprzedającym.

Stronami umowy rachunku powierniczego są bank i posiadacz rachunku (powiernik). Umowa określa warunki, jakie powinny być spełnione, aby środki pieniężne osób trzecich wpłacone na rachunek mogły być wypłacone posiadaczowi rachunku lub aby jego dyspozycje w zakresie wykorzystania tych środków mogły być zrealizowane.

Rachunek powierniczy jest prowadzony w sposób umożliwiający w każdym czasie identyfikację osób trzecich, które wpłaciły środki pieniężne na ten rachunek, oraz obliczenie ich udziału w kwocie zgromadzonej na rachunku powierniczym.

WYGAŚNIĘCIE UMOWY RACHUNKU BANKOWEGO

Umowa rachunku bankowego, którego posiadaczem jest osoba fizyczna, niezawarta w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, ulega rozwiązaniu z:

- 1) dniem śmierci posiadacza rachunku,
- 2) upływem 10 lat od dnia wydania przez posiadacza rachunku ostatniej dyspozycji dotyczącej tego rachunku, a w przypadku gdy umowa przewiduje prowadzenie więcej niż jednego rachunku - tych rachunków, chyba że umowa rachunku oszczędnościowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej była zawarta na czas oznaczony dłuższy niż 10 lat.

Jeżeli umowa rachunku bankowego nie stanowi inaczej, ulega ona rozwiązaniu, gdy w ciągu dwóch lat nie dokonano na rachunku żadnych obrotów, poza dopisywaniem odsetek, a stan środków pieniężnych na tym rachunku nie przekracza kwoty minimalnej określonej w tej umowie.

Dziękuję za uwagę!

Kancelaria Radcy Prawnego

dr Małgorzaty Maliszewskiej

ul. Szczęśliwicka27a lok. 3, 02-323 Warszawa

tel.(22) 822 30 30, prawnik@drmaliszewskakancelaria.com